

Motto HET MOET JE GEGEVEN ZIJN

Openingslied: Licht dat ons aanstoot (II-3)

Welkom

Goedemorgen én welkom! Fijn dat je er bent! Het motto van deze viering luidt: *Het moet je gegeven zijn*.

Graag open ik met een prikkelend verhaal, en soms wordt me dat in de schoot geworpen. Zo ook afgelopen zaterdag, toen Karin, een goede vriendin van me, me dit verhaal vertelde:

Het was op een zaterdag dat ik bij de supermarkt wacht op een vriendin die binnen een boodschap aan het doen is. Op een zeker moment komt er een jongetje aan lopen. Twee turven groot. Een jaar of drie oud. Het mannetje kijkt om zich heen en kruipt op een scooter. Stoer zit 'ie daar. Vroemmmmmmm.

Een beetje ontstemd vraag ik aan het kind of het de scooter van zijn broer of zus is. Het jochie schudt [schudden]. En daarom vraag ik het mannetje om van de scooter te komen. 'NEE!', zegt 'ie. Ik leg uit dat het zijn scooter niet is, en dat 'ie wellicht wat kapot maakt met dat vroemmmmmmm. Of 'ie van de scooter af wil komen? Alweer: 'NEE!'. Overtreffende trap: 'Ik wil graag dat je van de scooter af komt'. 'NEE!'

Uiteindelijk zegt Karin: Natuurlijk was er een moment dat ik dacht: 'Hmmm, een andere strategie is wellicht effectiever, en dus probeerde ik: 'Joh, ik snap dat 't leuk is om op zo'n stoere scooter te zitten, maar hij is niet van jou, ... ', maar het jongetje bleek onverzettelijk.'

Lang verhaal kort: *Het moet je gegeven zijn*. Of niet. Maar daarover in de lezingen en in de overweging meer.

Graag wil ik dit uur beginnen met woorden van gebed.

Ene, u zaait uw woord in onze wereld,
en zoekt daar goede grond voor,
zodat uw boodschap, uw waarheid
er ontkiemen kan.

Maak ons ontvankelijk voor uw woord,
maak ons open voor de boodschap,
geef ons stilte in onszelf zodat wij verstaan wat u ons aanreikt.

Amen.

Dienst van het woord

Lied: Dat woord waarin ons richting werd gegeven (II-90)

Eerste lezing: Psalm 25, 1, 5-10

Een lied van David.
Heer, ik kom bij U!
Ik vertrouw op U.

Leid mij en help me het goede te doen.
Want U bent de God die mij redt.
Ik vertrouw de hele dag op U.

Denk toch aan wat U in uw liefde allemaal al heeft gedaan.
U bent altijd vol liefde geweest.

Denk daarom niet meer aan de dingen die ik verkeerd heb gedaan,
aan de keren dat ik ongehoorzaam aan U was toen ik nog jong was.
Want U houdt immers van mij, Heer.

De Heer is goed en rechtvaardig.
Daarom leert Hij ongehoorzame mensen hoe ze moeten leven.

Nederige mensen helpt Hij te leven zoals Hij het wil.
Hij vertelt hun wat Hij van hen vraagt.

De Heer is trouw en goed voor de mensen
die zich houden aan zijn verbond en zijn wetten.

Lied: Psalm 25 (1-20)

Tweede lezing: Ezechiël 18, 21-25 met als titel 'Wie rechtvaardig handelt zal leven'

Wie goddeloos leeft maar zich afkeert van de zonden die hij heeft begaan, zich houdt aan al mijn geboden, mij trouw is en het goede doet, zal zeker in leven blijven en niet sterven. De misdaden die hij heeft begaan zullen hem niet worden aangerekend; door zijn rechtvaardige daden zal in leven blijven. 'Denken jullie dat ik het toejuich als een slecht mens sterven moet?', spreekt God. 'Nee, ik wil dat hij tot inkeer komt en in leven blijft.'. En wie goed heeft geleerd, maar niet langer rechtvaardig is, onrecht doet en alle wandaden begaat van een slecht mens, moet die in leven blijven? Al zijn goede daden zullen niet langer tellen. Omdat hij mij ontrouw is geworden en zonden heeft begaan zal hij sterven.

Muziek

Derde lezing: Mattheüs 21, 23-27

Toen hij naar de tempel was gegaan en daar onderricht gaf, kwamen de hogepriesters en de oudsten van het volk naar hem toe. Ze vroegen hem: 'Op grond van welke bevoegdheid doet u die dingen? Wie heeft u die bevoegdheid gegeven?'. Jezus gaf hun ten antwoord: 'Ik zal u ook een vraag stellen, en als u mij daarop antwoord geeft, dan zal ik u zeggen op grond van welke bevoegdheid ik die dingen doe. In wiens opdracht doopte Johannes? Kwam die opdracht van de hemel of van de mensen?'. De hogepriesters en de oudsten overlegden met elkaar en zeiden: 'Als we zeggen: 'Van de hemel.', dan zal hij tegen ons zeggen: 'Waarom hebt u hem dan niet geloofd?'. Maar als we zeggen: 'Van de mensen.', dan krijgen we het volk over ons heen want iedereen houdt Johannes voor een profeet.'. Dus gaven ze Jezus als antwoord: 'We weten het niet.'. Daarop zij hij tegen hen: 'Dan zeg ik u ook niet op grond van welke bevoegdheid ik die dingen doe.'.

Muziek

Overweging

Het is bijna niet te missen in de lezingen van deze zondag: de rode draad van een God die goed is voor de mensen die een rechtvaardig leven leiden. De rode draad van een God die weer leven geeft aan mensen die hebben gezondigd maar tot inkeer komen, en berouw tonen voor hun daden. De God die redt als je maar durft te vertrouwen op Hem. Sterker: we hebben het gezongen en uitgesproken met woorden zo prachtig hertaald: *'Houd mij in leven, wees Gij mijn redding, steeds weer zoeken mijn ogen naar U.'*

En toch (of beter: juist daarom) kies ik voor een ander pad door de bijbelteksten die we hoorden. Al is pad een te groot woord. Eigenlijk draait de overweging van deze ochtend om één woord: bevoegdheid.

We lezen in Mattheus dat de hogepriesters en de oudsten van het volk Jezus vragen naar zijn bevoegdheid om onderricht te verrichten in de tempel. Al vind ik *vragen* al te neutraal geformuleerd. Teksten als: 'Op basis van welke bevoegdheid ...?' horen meer als *bévragen*, of *verantwoording afleggen* en met een beetje kwade wil kun je het ook als *aanvallend* horen. Alsof je iemand op straat aanspreekt op het bewust weg gooien van een leeggedronken blikje, en dat die ander je dan aankijkt met een blik van wie-ben-jij-dat-je-daar-wat-van-durft-te-zeggen?!

Jezus reageert rustig en met een wedervraag. Maar daarover later meer.

Bevoegdheid.

Ik zocht naar alternatieve woorden, en dit is wat ik vond:

bevoegdheid (zn): bekwaamheid, bemoeienis, competentie, geschiktheid, kwalificatie.

bevoegdheid (zn): autoriteit, gezag, machtiging, recht, verlof, zeggenschap.

Bevoegdheid in twee betekenissen. Nauw verbonden. Ware autoriteit vindt haar fundament in bekwaamheid, in competentie, in kennis, kortom, in kwalificatie. Denk maar eens met me mee: breng in gedachten een man of een vrouw die je hoog acht, die je waardeert en respecteert en – wie weet – stiekem ook bewondert. Waar om? Wedden dat dit te maken heeft met een zekere bekwaamheid?

[wellicht mensen bevragen]

Overigens is het niet zo dat iemand die bekwaam is vanzelfsprekend autoriteit heeft. Autoriteit, zeggenschap, bevoegdheid, invloed, het is je *gegeven*. Door een ander. Positiemacht, opgeëiste macht, het heeft een beperkte houdbaarheid. We herkennen het allemaal in de rollen die verbonden zijn aan ongelijkwaardigheid en positie: het machtswoord werkt incidenteel, niet of averechts. Als ouder van een kind van drie kon je het nog proberen, dat 'omdat ik het wil' (en dan nog werkt het niet altijd zo merkte een vriendin). In een wereld van volwassenen echter, werkt bevoegdheid enkel als deze je ook wordt *gegeven*. En dan is er vaak meer dan enkel bekwaamheid in het spel. Denk nog eens terug aan de man of vrouw die je waardeert? Is dat enkel en alleen omdat deze mens gekwalificeerd is, competent en bekwaam? Waarschijnlijk is de man of vrouw die je in gedachte hebt ook vriendelijk, geïnteresseerd, open, betrouwbaar, bereidwillig, kortom, een prettig mens, en versterkt dat prettige mens-zijn de autoriteit van deze persoon.

Keren we weer even terug naar de hogepriesters en de oudsten, daar bij de tempel. Ze bevragen Jezus op zijn bevoegdheid, ik stel me voor niet al te vriendelijk. En Jezus reageert met de rust van een mens die durft te vertrouwen op zichzelf. Jezus stelt een wedervraag. Geweldloos gecommuniceerd, en tegelijkertijd messcherp.

Met zijn wedervraag drukt hij de hogepriesters en de oudsten met de neus op de bevoegdheidsfeiten: zich beroepend op de positie van hogepriesters en oudsten roepen de heren Jezus ter verantwoording. Om dan, in een flits van een seconde, de *kwetsbaarheid* van deze positie te beseffen. De oudsten ongetwijfeld voorop worden zich bewust dat ze het spel van de macht niet kunnen spelen zonder zich rekenschap te geven van de mensen die hen in positie hebben gebracht: het volk. Het perspectief van het volk telt. Een antwoord dat géén recht doet aan de mening van de gemeenschap leidt tot woede, en in het uiterste geval tot een motie van wantrouwen met alle risico's van positie-verlies die daarbij horen. Met slechts één vraag zet Jezus de hogepriesters en de oudsten op de plaats en doet hen beseffen dat bevoegdheid van God en de mensen gegeven is.

Dat zij én wij beseffen dat we als mensen levend in deze gemeenschap, en in andere gemeenschappen waar we deel van uit maken, áltijd onderling afhankelijk zijn van elkaar. Dat we elkaar nodig hebben om van invloed te zijn. En dat het vanuit dit perspectief maar beter is om vanuit gelijkwaardigheid te vertrekken, ook al ben je eerste, dan toch eerste tussen de gelijken. Amen.

Lied: God weet het komt goed (III-81)

Dienst van de tafel

Tafelgebed

Voorbeden: Kyriegebed (III-100)

Wij zoeken hier uw aangezicht,
God, houd uw oog op ons gericht:
Kyrie eleison

Wanneer het donker ons verrast
houd ons dan in uw goedheid vast:
Kyrie eleison

Verschijn ons als de dageraad,
Gij, zon die ons te wachten staat:
Kyrie eleison

Ene, in het midden van dit liedgebed willen we ook stil staan bij alles en ieder die ons nabij zijn en die uw kracht nodig hebben:
Kyrie eleison

Ontvlam in ons en vuur ons aan?
Getroost zullen wij verder gaan:
Amen. Halleluja!

Zegen

Mogen wij voor elkaar een zegen zijn,
bij alles wat ons te doen staat,
alles wat we beleven mogen,
alles wat ons overkomt.
Mogen wij voor elkaar een zegen zijn,
in het leven dat we samen delen,
zo kwetsbaar als het is.
Mogen wij vandaag
voor elkaar een zegen zijn,
in ons verschillen en ons gelijken.

Dan zal God ons zegenen in de naam van de Vader, de Moeder, de Zoon en de Heilige Geest, amen.

Slot lied: Om warmte (III-101)